

Ärende: VM212:00/2018 VN/10384/2019

Lausuntopyyntö valtionavustushankkeessa (VM212:00/2018) toimivan järjestöjaoston väliraportista

1 Bakgrundsinformation

Remissinstans

Förening

2 Organisationssektionens preliminära förslag och utredningsobjekt

1 Mångåriga verksamhetsbidrag (s. 14)

Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU rf understöder förslaget om fleråriga verksamhetsbidrag. Organisationsforskning visar generellt att organisationer i medborgarsamhället har svag kontroll över sin finansiering. Detta kan återspegla sig på verksamheten och försvåra användningen av långsiktiga ledningssystem och att knyta personer med relevant kompetens till organisationen.

2 Samordning av ansökningar om statsunderstöd (s. 15)

FSU anser att förslaget innebär ett steg i rätt riktning. Olika finansiärers överlappande tidtabeller är ändå ett mindre problem än att tidtabeller för beslut kan vara otydliga. Ur organisationernas synvinkel är det önskvärt att kunna veta när beslut om olika bidrag fattas.

3 Digital ansökan och rapportering om statsstöd (s. 15)

FSU understöder förslaget.

4 Riksomfattande centralorganisationers roll i statsunderstödsverksamheten (s. 16)

FSU anser att UKM:s praxis i fråga om bidrag för riksomfattande ungdomsorganisationer utgör ett gott exempel där processen möjliggör att olika intressen beaktas. Ansvaret för att bereda bidragsbeslut skall bäras av behöriga myndigheter, men mottagarna skall ha möjlighet att inom sin organisation (till distrikts- och lokalorganisationer), med myndighetens tillstånd och under deras översyn, och enligt organisationens behov, delegera en del av bidraget. Bestämmelserna i 7§ statsunderstödslagen är adekvata.

5 Att förenhetliga förfaringssätten vid ministerier som delar ut intäkter från penningspel (s. 17)

Det är ur organisationernas synpunkt viktigt att bidragsprocesser inte är onödigt komplicerade, men det är ännu viktigare att processerna samlar in rätt och relevant information som grund för bidragsbeslut. Frågan är värd att utreda, men penningsspelintäkterna finansierar en bred skala av verksamheter som det är omöjligt att dra över en kam. Små och medelstora organisationer får inte försättas i en svagare position, vilket är en risk ifall fokus starkare riktas på vissa volymindikatorer. En central målsättning för statsbidragsverksamheten som helhet måste vara att kunna bidra till en blomstrande och divergent mångfald av verksamheter, inriktningar, förfaringsätt och aktörer. FSU understöder samtidigt att ansöknings- och redovisningsprocesser från omgång till omgång skulle fokusera på så likartade uppgifter som möjligt eller att större förändringar kunde kommuniceras i god tid. Ju mindre förändringar i efterfrågade uppgifter som görs, desto planmässigare kan organisationerna förbereda sig.

6 Ny modell för statsbidragsverksamheten (s. 18)

FSU understöder förslaget, men understryker samtidigt vikten och betydelsen av tydlig och entydig information på nationalspråken. De pågående reformerna förespeglar genomgripande förändringar och organisationerna bör ha goda möjligheter att förbereda sig ifråga om exempelvis tidtabeller, substans, tekniska lösningar och nödvändiga förändringar i interna arbetsprocesser.

7 Hur ska oväntade förändringar beaktas? (s. 18)

FSU understöder förslaget.

8 Anmälan om väsentliga och/eller oväntade förändringar i verksamheten (s. 19)

FSU understöder förslaget.

9 Rapportering om organisationernas ekonomi och verksamhet (s. 19)

FSU understöder förslaget. Rapportering är viktig för en korrekt bedömning av organisationernas samhälleliga bidrag och för transparens. Mindre organisationer har dock sällan personal som uteslutande kan arbeta med rapporteringsrelaterade uppgifter eller följa upp skiftande variabler inom organisationen. Tydlighet i vilka uppgifter som efterfrågas och deras syfte är därför av stor vikt med tanke på att informationen kan produceras tidsenligt och effektivt i samband med verksamheten. Alla uppgifter som behövs för att redovisa eller rapportera ett bidrag borde t.ex. vara offentliga redan i det skede som organisationen ansöker om ett bidrag.

10 Organisationernas engagemang och påverkan (s. 20)

FSU understöder den utredning som föreslås. Organisationerna måste ha verkliga påverkningsmöjligheter, inte enbart i frågor som berör dem själva direkt, utan allmänt i centrala reformer. Pro forma-höranden stärker inte reformernas legitimitet. Rent allmänt konstaterar FSU att möjligheter för organisationer att höras och bli hörda på många sätt goda är i Finland, men det finns utrymme för betydande förbättringar. Påverkningsmöjligheter är ofta bäst i de tidigaste skedena av olika processer, då det i allmänhet finns minst information. Aktörer som inte råkar ingå i relevanta nätverk har sämre påverkningsmöjligheter. Det är ett dilemma som utredningen ifall den genomförs gärna kunde beakta. Det finns inom organisationerna en stor sakkunskap om hur samhället praktisk fungerar på olika policyområden och organisationerna bidrar gärna, gratis, med denna sakkunskap. Att undvika olika former av strukturellt jäv är ett väsentligt mål. Det ökar samtidigt förtroendet för bidragssystemen som helhet. FSU ser det dock som viktigt att organ som eventuellt deltar i

beredningsprocessen består av personer som har gedigen erfarenhet av det praktiska arbetet inom det ifrågavarande fältet.

11 Handläggning i team av ansökningar och utredningar om statsunderstöd (s. 21)

FSU understöder förslaget, men understryker betydelsen av långsiktighet och helhetsöverblick. Arbeta i team får inte exempelvis leda till splittring av expertis.

12 Utvärderingskriterier för allmänna understöd och specialunderstöd (s. 21)

FSU understöder att syftet med olika bidragstyper tydligare görs. Vi ser det också som centralt att bedömningskriterierna fastslås på tillräcklig författningsnivå. De konkreta kriterier som nämns i rapporten är relevanta, men med hänvisning till vår kommentar vid punkt 10 efterlyser FSU dels dialog kring hur kriterierna i framtiden operationaliseras för att potentiellt täcka en stor skara aktörer och tydlig information i tillräckligt god tid.

13 Gemensamma ansvarskriterier (s. 22)

FSU understöder förslaget och hänvisar för egen del till goda erfarenheter på denna punkt från ungdomssektorn. Då ärendet utreds poängterar FSU betydelsen av att frågan diskuteras i nära dialog med organisationerna. De flesta organisationer accepterar att offentlig finansiering medför krav och kriterier och ser det till och med som en viktig del av sin egen legitimitet att kunna leva upp till dessa.

14 Kapitalanskaffning och samordnande av finansieringskällor (s. 22)

FSU understöder förslaget. Få organisationer har en finansiering som inte är ett lapptäcke av olika källor. Finansieringsmöjligheterna för organisationer är begränsade och varje bidrag är viktigt. Det skall utan vidare vara så att positiv aktivitet i att skaffa finansiering från olika källor inte inverkar negativt på beslut om statliga bidrag.

15 Ekonomiinspektörens uppdrag (s. 23)

FSU understöder förslaget, men påpekar samtidigt betydelsen av andra faktorer än de rent ekonomiska för en rättvis helhetsbedömning. Organisationer likställs tidvis slentrianmässigt med företag, men det leder till en skev bild. En dålig ekonomi i en förening är inte det samma som en dålig ekonomi i ett företag. Vi ser det som viktigt att ekonomiinspektörer har en gedigen kompetens i medborgarorganisationers ekonomiska uppbyggnad.

3 Organisationssektionens mellanrapport

Allmänna iakttagelser om organisationssektionens mellanrapport

-

Allmänna iakttagelser om organisationssektionens statsunderstödsverksamhet

-

Förslag till organisationsindelning för förenhetligande och harmonisering av statsunderstödspraxis samt för fortsatt beredning

-

Karlsson Tony
Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU rf

Gripenberg Sebastian
Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU rf